

altsaa baade af Arbejdsgivere og af Arbejdere. Efter min Overbevisning vil der omkring i Landet kunne findes Mænd, som, skjøndt de staa den Bevægelse nær, der har vakt et saa stort Røre, dog ikke have mistet det rolige Blik paa Sagen, som ganske vist Andre synes mig at savne, og derfor ogsaa ville kunne give nyttige Bidrag til Sagens Klaring og Oplysning. Jeg anser altsaa den her begjærede Bevilling som en Begyndelse til det yderligere Skridt, der skulde bestaa i Nedsættelse af en saadan Kommission, hvis Hverv det da blev at overveie Sagen paa en anden Maade, end vi her i den lovgivende Forsamling vilde være i Stand til, og som vilde kunne give os nyttig Veiledning og gode Vink til Behandling af den hele Sag, forsaavidt den overhovedet kan gjøres til Gjenstand for lovgivende Virksomhed. Jeg tror derfor, at naar man i Stedet for gennem kritisk Lovd at vække Mistillid til, hvad der kan komme ud af et saadant Skridt, tværtimod spottede det, saa vilde man derved gjøre noget af det Bedste, man kan gjøre, for at Arbejderbefolkningen kan opnaa bedre Vilkaar, end den nu har. Jeg lægger altsaa megen Vægt paa, at det Skridt, hvortil Ministeriet her har gjort Begyndelsen, maa blive fortsat og fortsat paa en saa fylldig Maade som mulig, og da det forekommer mig, at en Bevilling af 5,000 Rb. til at klare Arbejderagen ingenlunde kan siges at være en saa uoverkommelig Sum, at vi jo bør offere den for det Haab at faae noget Godt ud af Lovgivningsmagtens Interesse for Arbejderagen, saa vil jeg ønske, at den begjærede Bevilling ikke maa blive afknappet til en Sum, som Enhver maa sige er en ren Bagatel overfor det Materiale, om hvis Behandling det gjaelder, og endnu mindre naturligvis kan jeg ønske, at Mindretallets Forslag bliver vedtaget, idet dette vistnok vilde være ensbetydende med at slaa det hele Arbeide ihjel.

H. Jensen (Aarhus Amts 3die Valgkreds): Jeg deler nogle af de Betragtninger, som den ærede sidste Taler fremsførte, og navnlig den, at et nøie Kendskab til Arbejderforholdene, eller hvad man kunde kalde en Arbejderstatistik, vil, naar den er nogenlunde sand og paa-lidelig, være noget meget Nyttigt. Jeg kan nemlig ikke indse bedre, end at man, naar man kommer til Erkjendelse af, at Arbejdernes Stilling i mange Henseender ikke er, som den bør være, først maa lære denne Stilling ret nøie at kende, før man kan vide, hvad der er at gjøre til dens Forbedring. Forsaavidt er jeg altsaa en Ven af den Tanke, Regeringen har villet freimne ved at udsende de omtalte Skemaer. Derimod antager jeg rigtignok, at disse i det Hele ikke ere meget heldigt affattede. Jeg tror, der er spurgt om Meget, hvorom man hellere ikke skulde have spurgt, og at der er udeladt Et og Andet, hvorom man gjerne kunde have spurgt, men hvad jeg især har

imod den hele Foranstaltning, er det, at man kun har spurgt den ene Part. Det er nemlig ikke nok, at man spørger den, der beskæftiger Arbejdere, om, hvorledes disse Arbejdere have det, og om de kunne komme ud af det med deres Fortjeneste, thi det ligger i hans personlige Interesse at faae sit Arbeide gjort eller sin Arbeidskraft kjøbt for en saa billig Pris som mulig, medens han dog paa den anden Side hos sig selv fastholder den Mening, at Arbejderne nok kunne komme ud af det. Han er med andre Ord for interesseret i Sagen, til at man tør anse ham for aldeles upartisk, og desuden kan han i mange Tilfælde savne de Egenklarer, der ere fornødne for at kunne besvare de Spørgsmaal, der stilles, saa godt som de bør besvares. Jeg skal uaturligvis gjerne indrømme, at man, hvis man alene spurgte Arbejderne, vilde faae Svar, der vare ligesaa ensbidede som Arbejdsgiverens, kun vilde de gaa til den modsatte Side, og jeg vilde derfor heller ikke have været tilfreds, hvis Ministeriet udelukkende havde henvendt sig til dem. Derimod vilde det mere have tilfredsstillet mig, om man havde henvendt sig til begge Parter. Sagkundige Folk vilde da ved at underøge de dobbelte Besvarelser, som ganske vist kunde formodes at fjerne sig noget fra det absolut Rigtige, hver til sin Side, kunne være komne til et helbigere Resultat i deres Bearbejdelse af Materialet, end der kan være Tale om, naar der kun foreligger Oplysninger fra den ene Part. Jeg veed meget vel, at det, at spørge Arbejderen, ikke er let, men tværtimod temmelig vanskeligt. Man kan jo ikke henvende sig til dem Alle, og man kan heller ikke udpege Enkelte som dem, der særlig skulle repræsentere Arbejderstanden; men jeg skal dog minde om, at der her i Landet bestaar mange Arbejderforeninger af forskjellig Art. Man kunde da i ethvert Fald have henvendt sig til disse Foreningers Bestyrelser, ligesom det ogsaa paa enkelte Steder vilde have været muligt at henvende sig til selve Arbejderne, og blev end Resultatet heraf noget usubkomment, vilde det dog være bedre end slet intet. Naar den Afdeling af vore Arbejdere i Danmark, til hvilken der blev hentydet af den ærede foregaaende Taler som den, der navnlig giver sig ud for at tale i Arbejdernes Navn, og som til har udtalt sig imod Arbejder-skemaerne, holder jeg for, at disse Folk neppe have udtalt sig imod en Arbejderstatistik i Almindelighed, idet netop nogle af de mest begavede Socialister have fordret en saadan som et væsentligt Led i den hele Udvikling. Har man altsaa fra deres Side hørt Udtalelser imod disse Skemaer, maa disse Udtalelser have angaaet Formen, og da navnlig det, at man kun har spurgt Arbejdsgiverne, hvortil jo ogsaa Sogneraadene kunne henregnes, men ikke Arbejderne selv. Jeg vil altsaa udtale, at jeg betragter en virkelig god Arbejderstatistik som en overordentlig god og nyttig Ting, men naar der bliver Spørgsmaal om at bevilge